

LANDSKAPS ARKEOLOGERNA

KULTURMILJÖVETARE OCH KUNSKAPSFÖRMEDLARE
I RIKSTÄCKANDE SAMVERKAN
www.landskapsarkeologerna.se

Oktober 2008

Höstmöte i norra Skåne och södra Småland

Landskapsarkeologernas höstmöte 2008 ägde rum i norra Skåne och södra Småland i slutet av september. Några platser vi besökte redovisas nedan och på följande sidor.

Tjärränna vid Ramnäs i Göteryds socken. Här framställdes tjära i rännan och beck i en intilliggande grop, en s.k. beckgryta.

Informationsskylten, producerad av Landskapsarkeologerna, berättar om hur tjärbränningen förr gick till.

Intill tjärrännan den s.k. beckgrytan. D.v.s. den grop som man placerade en stor gryta i. I grytan kokade man tjära under ständig omrörning så att vatten avdunstade och en trögflytande massa återstod.

Beck var tjockare än tjära och användes till isolering och tätning (drevning) av båtskrov, tunnor etc. Tjäran var mer till för att impregnera.

Vid Hamneda kyrkoruin står Gerhard, Sune och Ingela på något så unikt som en brudhäll. Där skulle brudpar förr visas upp i samband med vigseln. Bakom ser man kullen där den medeltida kyrkan har stått. Informationsskyltar om medeltida kyrkor i Kronobergs län har vit text på mörkröd bottenfärg (bilden nedan).

Här studeras en informationsskylt (som inte producerats av Landskapsarkeologerna) vid ett av de karaktäristiska högggravfälten i sydvästra Småland. Gravfält vi såg var de vid Mjöryd i Södra Ljunga socken och de vid Hamnedatorp och Bäck i Hamneda socken. Alla är ganska stora och har liknande karaktär, men det var inte lätt att genom informationen på skyltarna få klarhet i vad som kännetecknar just dessa gravfält; att de ger uttryck för en särpräglad regional identitet.

Här försöker sig Sune på ett "drängalyft" i Kålsved utanför Osby. Stenen var särskilt utvald för att användes av drängar och andra som skulle visa hur starka de var.

Vid Kålsved finns flera informationsskyltar om kulturlandskapet med betesmarker och flera exempel på fina stenmurar och andra byggen av sten. På bilden nedan studeras lämningarna efter en linbastu. I den torkades lin efter skörd och rötning (blötläggning). Efter torkning skulle linet bråkas, skäktas och häcklas. Det betyder att stjälkarna slogs sönder (men de starka linfibrerna skadades inte), rensades längsmed och finkammades. Vid skäktningen användes särskilda skäkteknivar, som målades vackert och var vanliga som fästmansgåvor från pojkar till de flickor de skulle gifta sig med. Sådana knivar såg vi bl.a. i Hästveda hembygdsgård.

Vid Kålsved finns också ett flyttblock med flera inskriptioner från slutet av 1700-talet och början av 1800-talet. Här kan man läsa att "DE FÖRSTA JORDPÄRON I SKÅNE MAN FICK SE KOMMO FRÅ POMMERN ÅR 1761 HÄR I KJELSVED HAR MAN FÖRST ÅR 1771 EN POTATOES SEDT." Och dessutom att "ÅR 1800 DÅ BEGYNTE MAN HÄR I ORTEN HA HÖGA HATTAR OCH ÅR 1807 LÅNGBÖXER..."

